

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
22.9.2020

Valtiovarainministeriö

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi, satu.juvonen@vm.fi

Viite: VN/18263/2020; VM114:00/2020

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ALKOHOLI- JA ALKOHOLIJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA

Esitysluonnoksessa oluen valmisteverotaso ehdotetaan korotettavan 4,4 prosenttia, mietojen käymisteitse valmistettujen juomien, kuten siiderin, valmisteverotaso 4,2 prosenttia, viinin valmisteverotaso 5,0 prosenttia, välituotteiden valmisteverotaso keskimäärin 4,8 prosenttia ja etyylialkoholi valmisteverotaso 3,3 prosenttia.

Veromuutokset lisääisivät verotuottoa yhteensä 50 miljoonalla eurolla vuositasolla.

Verotaso nousee 0,016 euroa senttilitraa puhdasta alkoholia kohden oluen ja etyylialkoholin ylemmässä verokannassa, 0,20 euroa litraa kohden 8,1-15,0 % vahvuisten viinien tai muiden käymistuotteiden verokannassa sekä 8 senttiä litraa kohden 2,9-5,5 % vahvuisten viinien ja muiden käymistuotteiden verokannassa. Laskennallisesti 12,5 prosenttia alkoholia sisältävän viinin ja 5,0 prosenttia alkoholia sisältävän siiderin verotasot nousevat nimellisesti yhtä paljon alkoholisenttilitraa kohden kuin oluen ja etyylialkoholin kohdalla (0,016 euroa).

Oluen alennettua verokantaa (yli 0,5 % - max. 2,8 % alkoholia) ehdotetaan korotettavaksi 0,114 eurosta senttilitraa puhdasta alkoholia 0,2475 euroon (+117,1 %). Etyylialkoholin alennettua verokantaa (yli 1,2 % - max. 2,8 % alkoholia) ehdotetaan korotettavaksi 0,114 eurosta senttilitraa puhdasta alkoholia 0,309 euroon (+171,1 %). Suhteellisesti merkittäväillä korotuksilla pyritään lieventämään epäjohtonmukaisuutta, joka muodostuu matalan alkoholipitoisuuden sisältävien juomien sekä täysin tai lähes alkoholittomien juomien valmisteveroittelusta.

Täysin tai lähes alkoholitonta (alkoholipitoisuus 0,0-0,4 %) juomaa verotetaan virvoitusjuomaveron piirissä, jonka määrä on 32 senttiä litraa kohden sokeripitoisilla juomilla ja 13 senttiä litralta sokerittomien juomien osalta. Esimerkiksi litralle mietoa olutta (alkoholipitoisuus on 0,6 prosenttia ja joka täten verotetaan alkoholijuomaveron piirissä) määräytyy alkoholijuomaveroa noin 7 senttiä. Toisin sanoen 0,6 % alkoholia sisältävästä oluesta maksetaan vähemmän valmisteveroa kuin virvoitusjuomaveron piirissä olevasta oluesta. 32 sentin virvoitusjuomaverokantaan nähden mietojen juomien veronkorotus poistaisi epäjohtonmukaisuuden mietojen juomasekoitusten

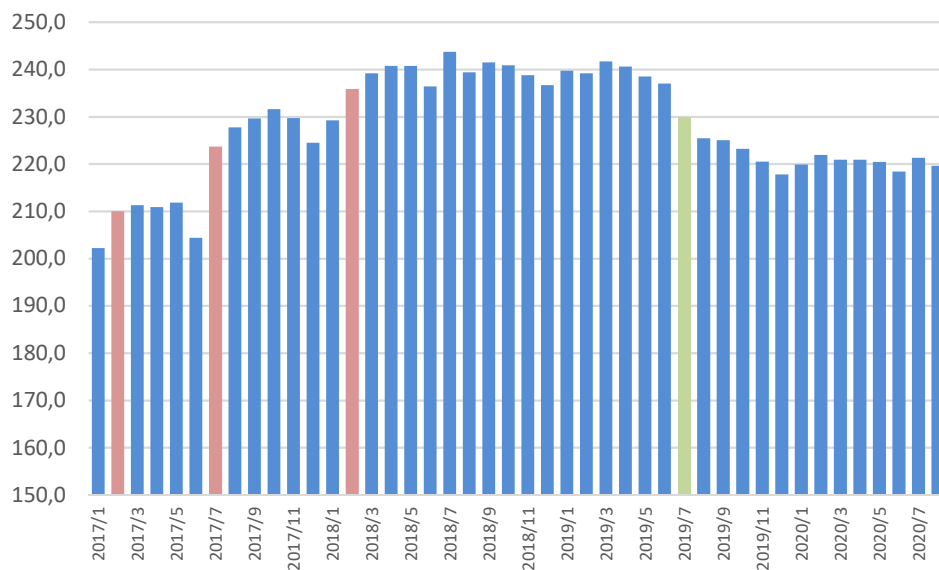
kohdalla; mietojen oluiden kohdalla epäjohtonmukaisuus poistuisi 1,3 % alkoholia ja sitä vahvempien oluiden kohdalla.

Ehdotettu alkoholijuomaveron korotus nostaisi arvonlisäveroineen juomien verorasitusta seuraavasti:

- 0,6 % alkoholia sisältävä olut: 0,03 euroa/33cl
- 2,8 % alkoholia sisältävä olut: 0,15 euroa/33 cl
- 4,7 % alkoholia sisältävä olut: 0,03 euroa/33 cl
- 2,9-5,5 % alkoholia sisältävä siideri: 0,03 euroa/33 cl
- 8,1-15,0 % alkoholia sisältävä viini: 0,19 euroa/75 cl
- 5,5 % alkoholia sisältävän gin-pohjainen lonkero 0,04 euroa/33 cl
- 40,0 % alkoholia sisältävä juoma 0,40 euroa/50 cl

Alkoholijuomaveron korotuksia on tavallisesti käytetty harkintaa rajakaupan, etenkin Viroon suuntautuvan alkoholin matkustajatuonnin näkökulmasta. Alkoholijuomien verokannat Virossa laskivat heinäkuussa 2019 oluissa ja etyylialkoholissa 25 prosentilla. Alkoholijuomien veroja korotettiin Virossa merkittävästi vuonna 2017, etenkin heinäkuussa 2017.

Kuvio 1: Alkoholijuomien hinnat Virossa 1/2017-8/2020 (punainen palkki: veronkorotus; vihreä palkki: veronalennus). Lähde: Statistics Estonia 8.9.2020.

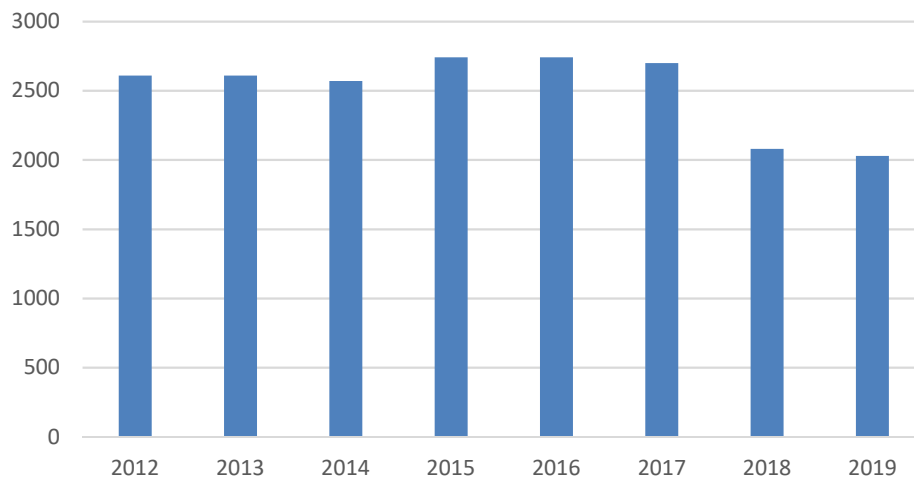
Heinäkuun 2019 veronalennuksen jälkeen alkoholin nimellishinnat Virossa ovat laskeneet noin 7 prosenttia kesäkuun 2019 tasosta. Nykyhetkeen verrattuna juomien hinnat ovat suunnilleen samalla tasolla kuin heinäkuussa 2017.

Alkoholin matkustajatuonnin trendi on ollut laskeva päättyvän vuosikymmenen loppua kohden. Matkustajatuonti 100-prosenttisena alkoholina on laskenut viime vuosina siitäkin huolimatta, että Suomessa alkoholijuomaveron tasoa korotettiin 100 miljoonalla eurolla vuonna 2018 ja seuraavana vuonna 30 miljoonalla eurolla.

Absoluuttisena alkoholina mitattuna tuonti on vähentynyt erityisesti väkevien juomien osalta.

Vuosina 2018 ja 2019 Suomesta Viroon suuntautuva matkailu on vähentynyt matkojen määrissä mitattuna. Vuonna 2020 koronapandemian aikana matkustelu Suomesta ulkomaille on vähentynyt entisestään, mikä oletettavasti kutistaa alkoholin matkustajatuonnin määrää entisestään vuonna 2020.

Kuvio 2: Ulkomaanmatkat kohdemaittäin 2012-2019, Viro, matkojen lkm. tuhansina. Lähde: Tilastokeskus, 18.9.2020.

Alkoholijuomien verokannat ovat nimellisiä, eli euromääräisiä. Reaalisen – eli kuluttajahintojen nousun huomioivan – verotason ennallaan pitämiseksi nimellisten verotasojen säännöllinen korottaminen on perusteltua. Alkoholin matkustajatuonnin vuoksi veronkorotusten tekemistä on kuitenkin syytä valmistella harkiten. Edellä mainitut seikat huomioiden veronkorotuksen ajoittamiseen vuoden 2021 alkuun ei ole huomattavaa estettä matkustajatuonnin näkökulmasta.

Miedoimpien alkoholijuomien verotasojen suhteellisesti merkittävämmät korotukset ovat perusteltuja virvoitusjuomaveroon liittyvien epäjohdonmukaisuuksien vuoksi. Luonnoksessa ei tarkemmin analysoida sitä, että useat alkoholittomat tai lähes alkoholittomat juomat saavat toisaalta veroetua alkoholipitoisempiin nähden, sillä ne lukeutuvat alennetun arvonlisäverokannan piiriin (14 %). Kaikki yli 1,2 % alkoholia sisältävät alkoholijuomat lukeutuvat yleisen (24 %) arvonlisäverokannan piiriin.

Mikäli mietojen juomien alemmilla valmisteverotasoilla ei katsota olevan erityistä hyötynäkökulmaa, mietojen alkoholijuomien veronkorotusta voidaan katsoa tarpeettoman verotuen pienentämisenä. Voi kuitenkin olla, että alennetuilla verokannoilla on esimerkiksi jonkinasteinen kansanterveydellinen merkitys, minkä vuoksi niiden verotaso on perusteltua pitää jossain määrin alempana väkevämpään alkoholiin nähden.

Mietojen alkoholijuomien valmistus on valmisteverojen näkökulmasta kannattavaa edelleen, (vaikka oluella ja etyylialkoholilla ei edes olisi alennettuja verokantoja) sillä valmisteveron määrä pienenee juoman alkoholimäärän alentuessa. Kun alennetut

verokannat säilyisivät jatkossakin – joskin aiempaa pienempänä – voidaan alkoholijuomien valmistajilla todeta edelleen olevan erityinen kannustin tuottaa matalan alkoholipitoisuuden tuotteita. Luonnoksessa esitetyillä verotasoilla litrassa 2,8 % vahvuista olutta olisi 69 senttiä valmisteveroa, siinä missä 4,7 % vahvuudessa oluessa valmisteveron määrä on 179 senttiä, eli liki kolminkertainen.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää luonnoksessa esitettyjen verotasojen korotusten kohdennusta perusteltuna. Veronkiristyksen ajoitus on järkevä, koska alkoholin matkustajatuonnin voimakkaan kasvun todennäköisyys lienee ajankohtaisessa tilanteessa vähäisimmillään.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Janne Kalluinen
ekonomisti